11 ශ්‍රේණිය

භූගෝල විද්‍යාව

ඒකකය 3
ලෝක ජන සංඛ්‍යාව

ලෝක ජන සංඛ්‍යාවේ ගති ලක්ෂණ

D.M.ඉනෝකා රත්නසිරි මිය
කු/ ශ්‍රීමත් ජෝන් කොතලාවල විද්‍යාලය - කුරුණෑගල.

පෘථිවිය මත වෙසෙන මුළු මිනිස් ගහනය ලෝක ජන සංඛ්‍යාව ලෙස හැඳින්වේ.

ජන සංඛ්‍යාව යනු ප්‍රමාණාත්මකව මෙන්ම ගුණාත්මකව ද වෙනස්වන ප්‍රපංචයකි

ජන සංඛ්‍යාව ආශ්‍රිතව ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර 2 ක් හඳුනාගත හැකිය

01 - මිනිසාට උපතින්ම හිමිවන **ප්‍රමිතිර්** බව

02 - පසුව උරුම කරගනු ලබන ජාතිය , ආගම , භාෂාව , සාක්ෂරතාව වැනි ලක්ෂණ

ලෝක ජනසංඛ්‍යාවේ විශාලත්වය

01 - වර්තමානය වන විට ලෝක ජනසංඛ්‍යාව බිලියන 7 ඉක්මවා ඇත

02 - පවත්නා වර්ධන වේගයට අනුව වර්ෂයකට මිලියන 80 ක් පමණ ලෝක ජන සංඛ්‍යාවට එකතු වේ.

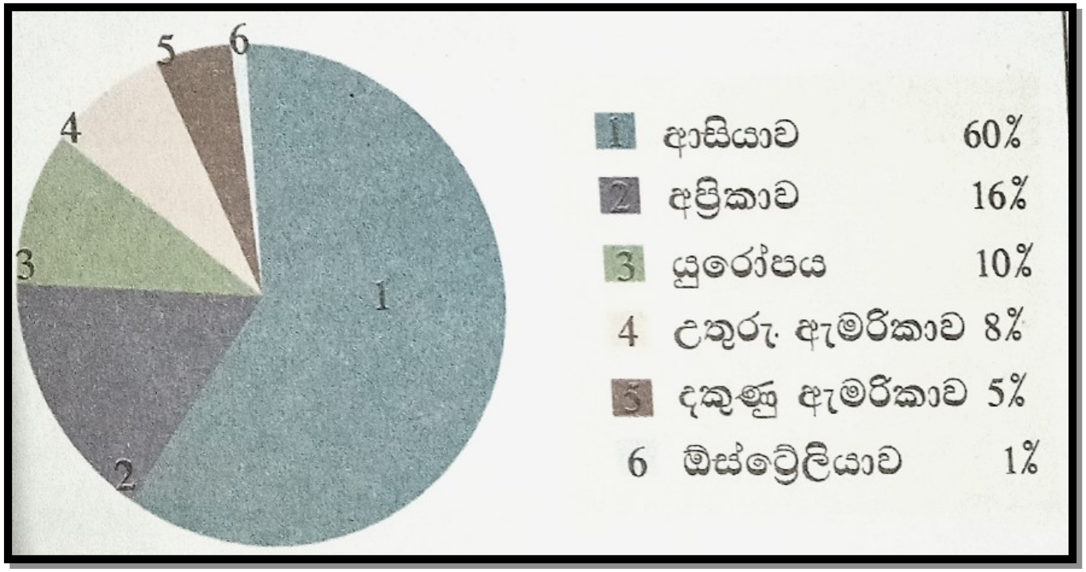

මහාද්වීප අනුව ලෝක ජනසංඛ්‍යාවේ විශාලත්වය

ලෝක ජනසංඛ්‍යාවේ වර්ධනය

01 - දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ මන්දගාමී වර්ධනයක් සිදු වූ අවධිය (මානව සංහතිය ආරම්භයේ සිට ක්‍රි . ව 1750 පමණ දක්වා

02 - ක්‍රි . ව 1750 පමණ සිට කෙටි කාලයක් තුළ ශීඝ්‍ර වර්ධනයක් සිදු වූ අවධිය

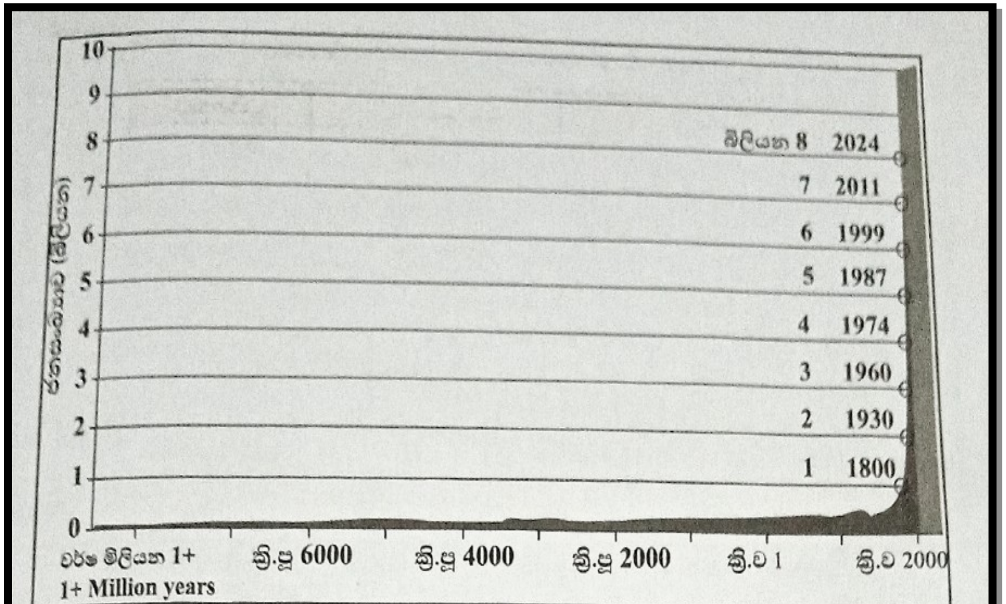

3.2 ප්‍රස්තාරය - ලෝක ජනසංඛ්‍යාව වර්ධනය වූ ආකාරය

ලෝක ජනසංඛ්‍යාව වර්ධනය වූ ආකාරය

වර්ෂ	ජනසංඛ්‍යාව (මිලියන)
1750	700
1800	1,000
1850	1,200
1900	1,600
1950	2,550
1975	4,000
1985	4,850
1995	5,700
2006	6,500
2009	6,800
2011	7,000

ජනසංඛ්‍යාවේ ශීඝ්‍ර වර්ධනය

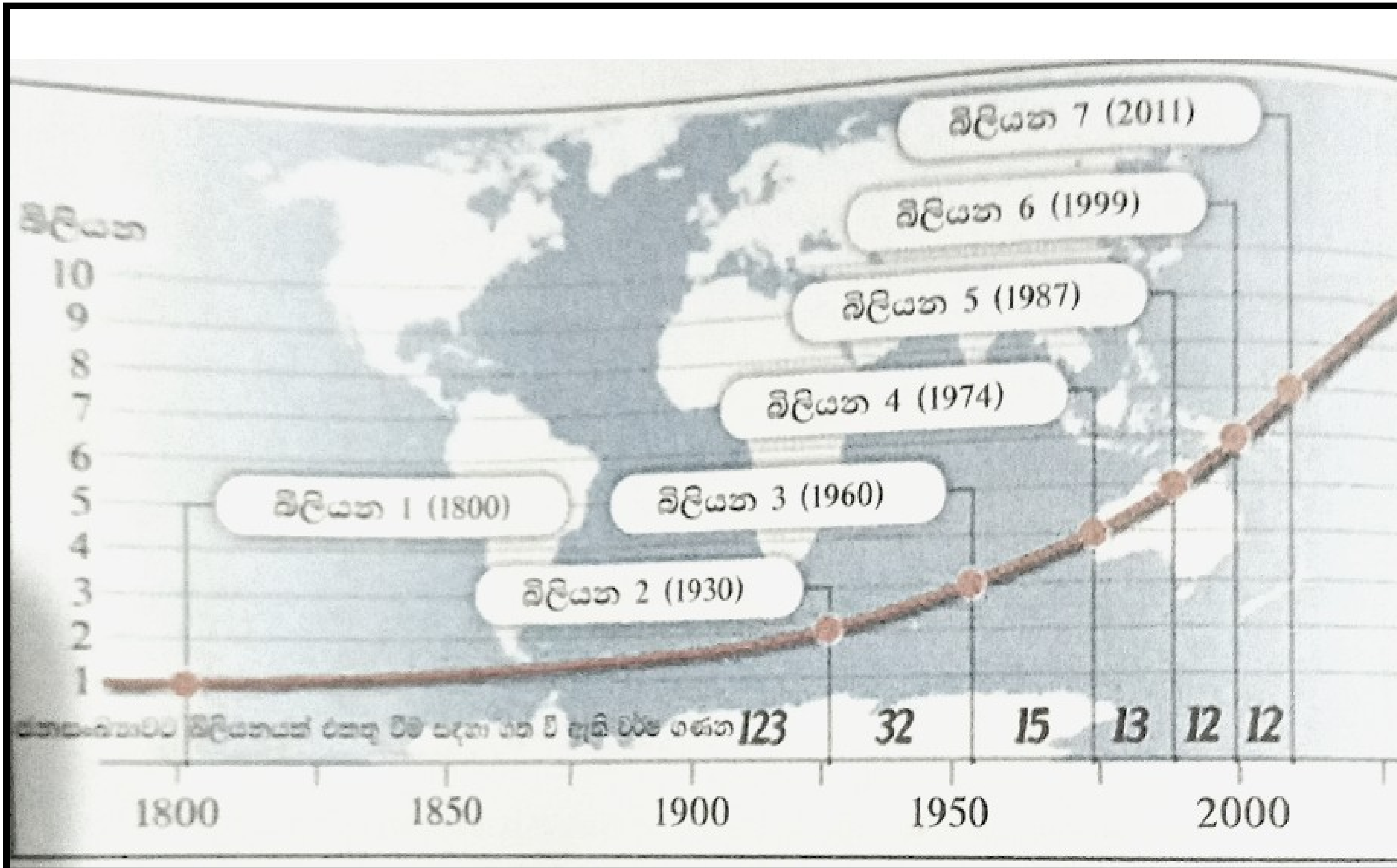

ජනසංඛ්‍යාව බිලියනයෙන් බිලියනය වර්ධනය වීමට ගත වී ඇති කාලය

ලෝක ජන සංඛ්‍යාවේ විශේෂ ලක්ෂණයක් වන්නේ ක්‍රි.ව 1950 න් පසු සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ජනසංඛ්‍යා වර්ධනය සංවර්ධිත රට වලට වඩා වේගවත් වීම

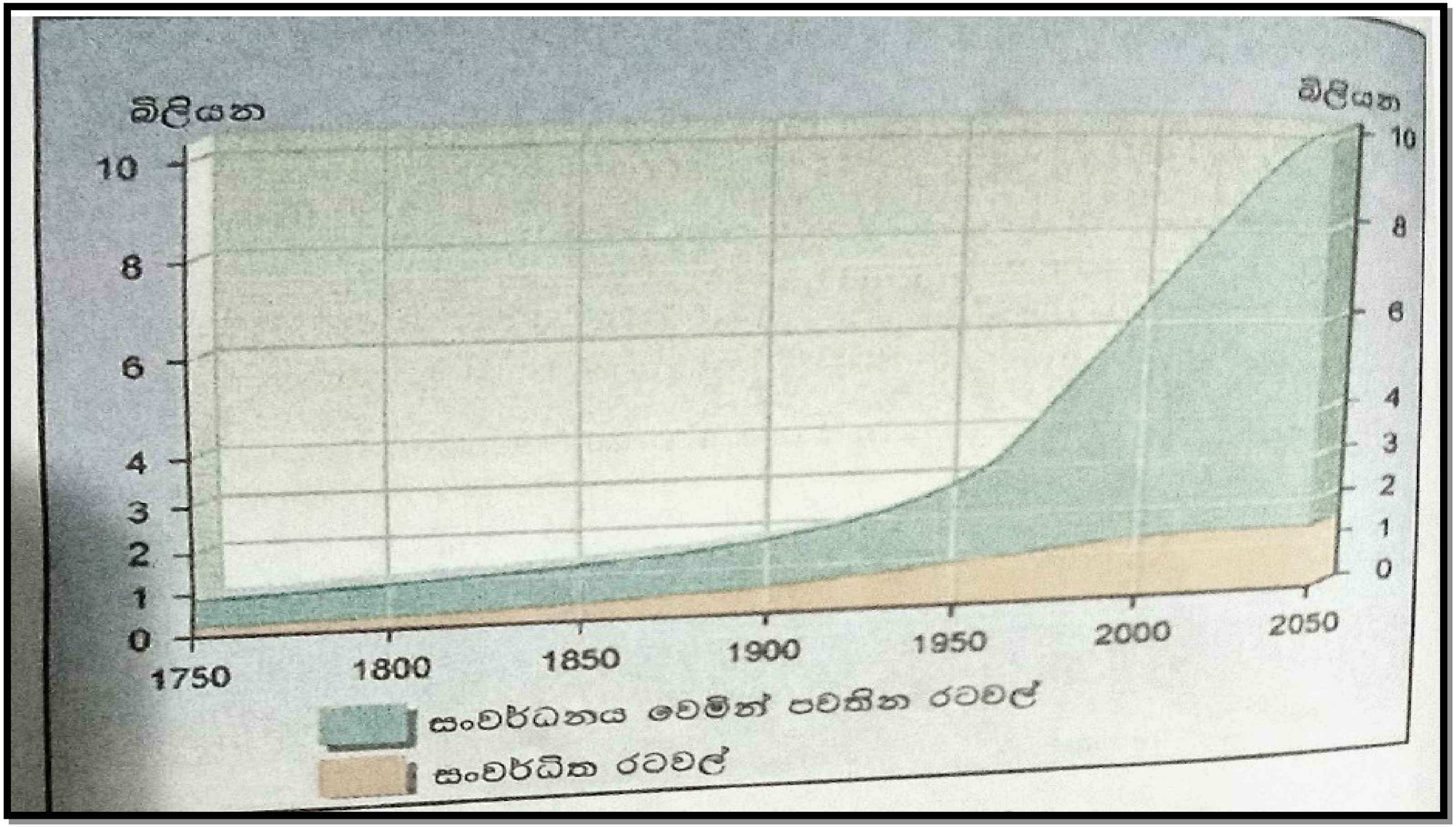

ලෝක ජනසංඛ්‍යා වර්ධනය

ලෝක ජනසංඛ්‍යාවේ ව්‍යාප්තිය

විවිධ භෞතික හා මානුෂ සාධක හේතුවෙන් ලෝක ජනසංඛ්‍යාවේ අසම ව්‍යාප්තියක් දැකිය හැක

- අධික ජන සංකේන්ද්‍රණ කලාප
- ජන හීන කලාප

$$\text{ජන ඝනත්වය} = \frac{\text{ජන සංඛ්‍යාව}}{\text{බිම් ප්‍රමාණය}}$$

ජන අධික කලාප

1 - නැගෙනහිර ආසියාව
2 - දකුණු හා අග්නිදිග ආසියාව
3 - වයඹ දිග යුරෝපය
4 - ඇමරිකාවේ ඊසාන දිග වෙරළබඩ කලාපය

ලෝක භූමි ප්‍රමාණයෙන් 10% ක තුළ ලෝක ජනසංඛ්‍යාවෙන් 64% ක ජීවත් වේ.

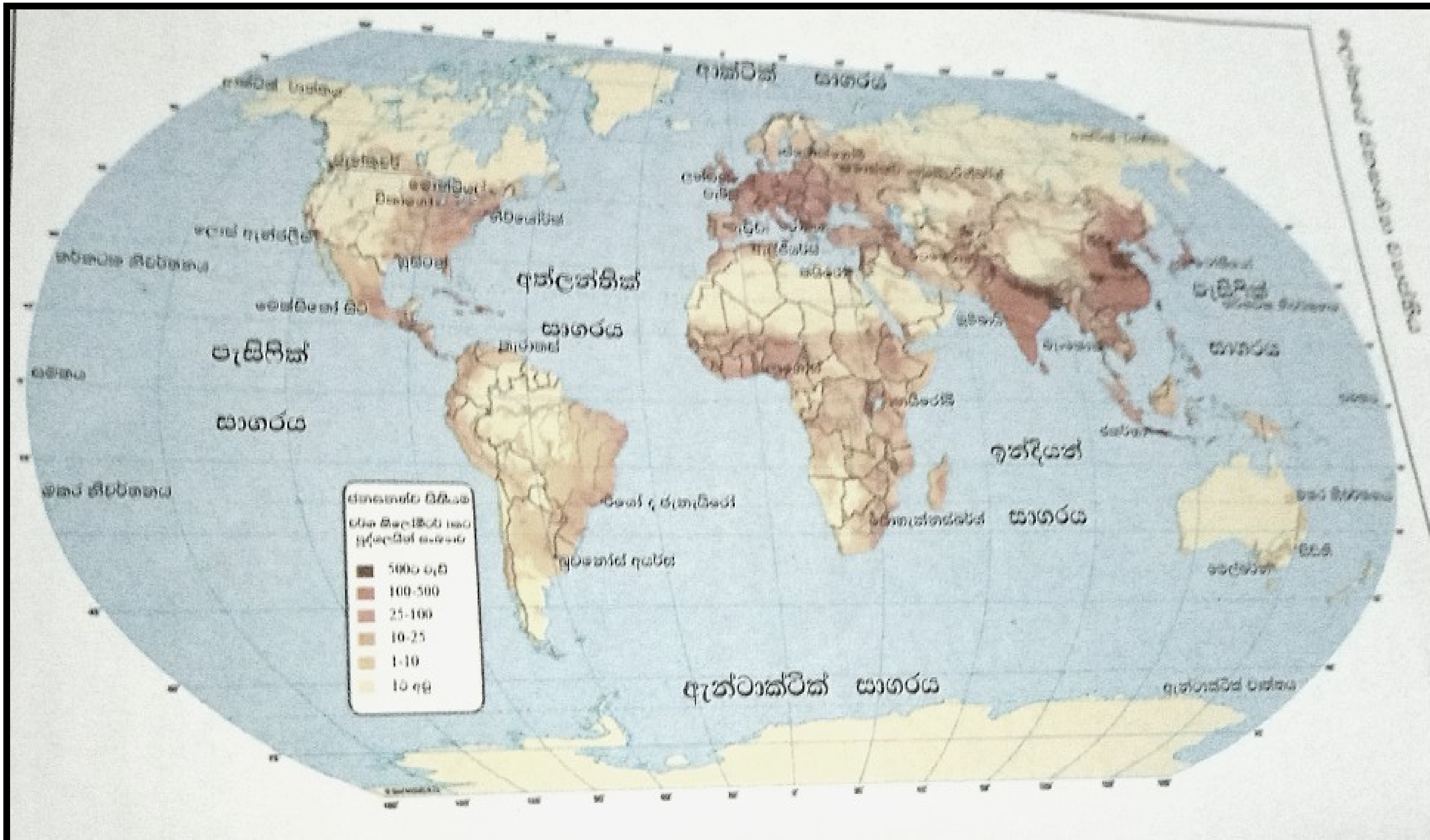

ලෝකයේ ජනසංඛ්‍යා ව්‍යාප්තිය

ලෝකයේ ද්විතීයික ජන සංකේන්ද්‍රණ

01 - උතුරු ඇමරිකාවේ නැගෙනහිර , බටහිර හා ඊසාන දිග වෙරළබඩ කලාපයේ සංකේන්ද්‍රණ (ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ නිව්යෝර්ක් , බොස්ටන් හා සැන්ප්‍රැන්සිස්කෝ නගර ආශ්‍රිත)

02 - දකුණු ආසියාවේ නැගෙනහිර වෙරළබඩ කලාපයේ සංකේන්ද්‍රණ (බ්‍රසීලයේ රියො ද ජනයිරෝ නගරය ආශ්‍රිත)

03 - නයිල් ගංගා මෝය ආශ්‍රිත කලාපය (ඊජිප්තුවේ කයිරෝ නගරය ආශ්‍රිත)

04 - බටහිර අප්‍රිකාවේ සියේරා ලියෝන් , ලෙයිබීරියාව , අයිවරිකෝස්ට් , ඝානාව යන රටවල් ආශ්‍රිතව

මුළු ලෝක ජන සංඛ්‍යාවෙන් 80% ක් පමණ මෙහි ජීවත් වේ

ලෝකයේ ජන හීන ප්‍රදේශ

ලෝක මුළු බිම් ප්‍රමාණයෙන් 65% ක් පමණ ජන හීන ප්‍රදේශ වේ.

01 - ශීත කාන්තාර ප්‍රදේශ (ආක්ටික් සහ ඇන්ටාර්ක්ටික් ප්‍රදේශ)
02 - උෂ්ණ කාන්තා ප්‍රදේශ (අප්‍රිකා මහද්වීපයේ සහරා සහ මධ්‍යම ඕස්ට්‍රේලියාව)
03 - කඳුකර ප්‍රදේශ (හිමාලය , අන්දීස් , රොකී)
04 - නිවර්තන වර්ෂා වනාන්තර ප්‍රදේශ (ඇමසන් , කොංගෝ)

මෙහි ජන ඝනත්වය වර්ග කිලෝමීටරයට පුද්ගලයින් 5 ට වඩා අඩු වේ

කාන්තාර ප්‍රදේශ

කදුකර කාන්තාර ප්‍රදේශ

නිවර්තන වර්ෂා වනාන්තර

ජන සංඛ්‍යාවේ අසම ව්‍යාප්තිය කෙරෙහි බලපාන සාධක

01 - භෞතික සාධක
02 - මානුෂ සාධක

01 - භෞතික සාධක

දේශගුණය , භූ විෂමතාවය , ජලවහනය යන සාධක මත පදනම් වේ

- නයිල් ගංගා නිම්න ප්‍රදේශය
- ඉන්දු ගංගා නිම්න ප්‍රදේශය

→ අධික ජනගහන

- ඇමසන් ද්‍රෝණි
- කොංගෝ ද්‍රෝණි
- හිමාල කඳුවැටිය

→ ජන හීන ප්‍රදේශ

02 - මානුෂ සාධක

1. කර්මාන්ත ස්ථානගත වීම

2. නාගරීකරණය

3. වෙළෙඳපොල

4. වරාය

5. යටිතල පහසුකම්

විදුලිය / ප්‍රවාහන / බැංක/ ආරක්ෂාව / අධ්‍යාපන

THANK YOU!